

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐẠO ĐỨC CÁCH MẠNG VÀ SỰ VẬN DỤNG CỦA ĐẢNG TA TRONG CÔNG TÁC CÁN BỘ Ở GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Lê Thị Lý¹

¹Tiến sĩ, Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp.

Email: Ltly@uneti.edu.vn

Đào Thanh Bình²

²Thạc sĩ, Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp.

Nhận ngày 16 tháng 6 năm 2018. Chấp nhận đăng ngày 26 tháng 9 năm 2018.

Tóm tắt: Tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cách mạng là một trong những vấn đề có giá trị lý luận và thực tiễn sâu sắc, mang ý nghĩa chỉ đạo đối với công tác giáo dục, bồi dưỡng đạo đức cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức viên chức trong các giai đoạn phát triển đất nước. Gần nửa thế kỷ kể từ ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh đi xa, đất nước sau hơn 30 năm đổi mới phát triển đã đạt được những thành tựu rất đáng tự hào, góp phần xây dựng nước Việt Nam ngày một đảng hoàng hơn, to đẹp hơn như mong ước của Người. Thế nhưng, ẩn sâu trong xã hội vẫn còn đó những bất ổn về đời sống tinh thần, đời sống đạo đức trước sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên. Trong bối cảnh đó, nghiên cứu, vận dụng di sản tư tưởng đạo đức cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đánh giá việc thực hành đạo đức của cán bộ, đảng viên hiện nay nhằm tìm ra những giải pháp nâng cao chất lượng của đội ngũ cán bộ cách mạng, thực hiện tốt công tác cán bộ, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của xã hội trong thời kỳ đổi mới là nhiệm vụ cấp bách và cần thiết.

Từ khóa: Tư tưởng Hồ Chí Minh, đạo đức cách mạng, công tác cán bộ.

1. Trong hành trình tìm đường cứu nước, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã bắt gặp nguồn sáng của đạo đức cộng sản trong tư tưởng V.I.Lênin. Kế thừa, phát triển tư tưởng đó, Hồ Chí Minh khẳng định: Đạo đức cách mạng chính là những phẩm chất mà mỗi người đều cần phải có để tham gia vào cuộc đấu tranh vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Vì thế, ngay khi nước nhà mới giành

được độc lập, Người đã bắt tay vào việc xây dựng một nền đạo đức mới với những chuẩn mực phù hợp trong điều kiện của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Nỗ lực của Người thực sự là một cuộc cách mạng trên lĩnh vực đạo đức ở một đất nước có lịch sử hàng nghìn năm chịu ảnh hưởng của đạo đức phong kiến phương Đông vốn rất nặng nề, hà khắc, bất bình đẳng.

Giáo dục đạo đức mới cho đội ngũ cán bộ cách mạng, Hồ Chí Minh thường tập trung vào những phẩm chất, như *Trung với nước, hiếu với dân; cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, thương yêu con người, sống có tình nghĩa và có tinh thần quốc tế trong sáng*. Quan điểm đạo đức của Người hết sức mộc mạc, giản dị, dễ hiểu, dễ thực hiện thông qua những câu chuyện trong sinh hoạt đời thường với đồng chí, đồng bào. Bởi theo Người, nghĩ cho cùng, mọi vấn đề của chúng ta là ở đời và làm người như thế nào. Trên cương vị lãnh đạo cao nhất của Đảng và Nhà nước ta, dẫu không có một tác phẩm chuyên sâu về đạo đức cách mạng, cũng không nặng về giáo huấn, xử phạt cán bộ..., nhưng tất cả những ai từng sống và làm việc trong thời đại Hồ Chí Minh đều cảm nhận được nguồn sáng từ đạo đức của Người. Thử ánh sáng ấy soi rọi khắp mọi miền Tổ quốc, trên các mặt trận, trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội; trở thành nguồn cổ vũ động viên chiến sĩ, người lao động trong sản xuất, chiến đấu, là tấm gương mẫu mực về sự hy sinh, cống hiến hết sức mình cho sự nghiệp cách mạng. Một lần gặp Người với mỗi người đều trở thành những câu chuyện kể mãi trong đời, như tấm Huy hiệu Bác Hồ luôn là kỷ vật thiêng liêng được trân trọng, nâng niu cất giữ như báu vật. Sinh thời, Người từng nhắn nhủ: “Các dân tộc phương Đông đều giàu tình cảm, và đối với họ một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền” [1, tr.284]. Có lẽ, triết lý nhân sinh ấy đã thấm sâu trong con người Hồ Chí Minh, đưa Người trở thành một tấm gương sống

sáng nhất và cao đẹp nhất về đạo đức. Một cuộc đời cách mạng với biết bao thăng trầm, vinh quang, khổ cực, nhưng không chút lợi danh, rất đỗi giản dị mà âm áp, có sức lan tỏa rộng khắp. Ấy là đạo đức Hồ Chí Minh! Nhà báo Oxip - Madenxtam, sau buổi gặp gỡ với lãnh tụ Hồ Chí Minh, đã có cảm nhận rằng từ Nguyễn Ái Quốc tỏa ra một thứ ánh sáng văn hóa, không phải văn hóa châu Á, không phải văn hóa châu Âu, mà có lẽ đó là văn hóa của tương lai. Những cử chỉ âm áp và thân mật của Người khiến nhân loại hướng về Người với sức mạnh không gì ngăn cản nổi. Ngài M.Admet - Đại diện đặc biệt của Tổ chức UNESCO trong Lễ kỷ niệm 100 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (năm 1990) cũng có chung đánh giá rằng, chỉ có ít những nhân vật lịch sử đã trở thành huyền thoại ngay từ khi còn sống và Hồ Chí Minh là một trong số đó. Nhận định của bạn bè quốc tế trước hết bắt nguồn từ cảm nhận về đạo đức, nhân cách ở con người Hồ Chí Minh.

Với Hồ Chí Minh “đạo đức là cái gốc của người cách mạng”, là *nền tảng* của con người, giống như gốc của cây, ngọn nguồn của sông, của suối. Và, mỗi chúng ta, nếu không thường xuyên bồi đắp những giá trị đạo đức và lấy đó làm cơ sở của hành vi, đối nhân xử thế thì sự tồn tại của chính mình sẽ trở nên vô nghĩa giữa nhân gian, lạc lõng trong xã hội. Có thể thấy, Hồ Chí Minh đã rất tinh tế khi lựa chọn hình ảnh, sử dụng phép so sánh chân thực, dễ hiểu, phù hợp với đặc điểm tâm lý và văn hóa của người Việt Nam thời điểm đó. Ở một góc nhìn khác, Hồ Chí Minh yêu cầu “người cách mạng phải có *đạo đức cách*

mạng làm nền tảng, mới hoàn thành được nhiệm vụ cách mạng vẻ vang” [2, tr.601]. Người luôn nhấn mạnh trong các bài nói và viết của mình: Sự nghiệp giành độc lập dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội là rất to lớn, khó khăn và nặng nề, đòi hỏi sự phấn đấu không ngừng của mỗi con người, mỗi thế hệ và của cả dân tộc. Để thành công trong sự nghiệp vẻ vang ấy, người cán bộ nhất định phải có đạo đức. Đạo đức cách mạng chính là động lực giúp chúng ta hành động đúng đắn và luôn biết vượt lên trên khả năng của mình để cống hiến cho xã hội nhiều nhất có thể. Với sứ mệnh của mình, đạo đức cách mạng sẽ làm nên sự khác biệt của đội ngũ cán bộ, công chức làm việc trong chế độ mới, nhờ đó mà tăng tính hấp dẫn của chủ nghĩa xã hội. Người thường căn dặn các đồng chí của mình rằng, quần chúng chỉ tin tưởng cán bộ khi người đó có đạo đức trong sáng, lối sống lành mạnh. Và, trước lúc đi xa, trong *Di chúc*, Người đã để lại những lời căn dặn đầy tâm huyết về đạo đức: “Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần *đạo đức cách mạng*, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân” [3, tr.611]. Lời căn dặn này chứng tỏ, việc bồi dưỡng, giáo dục đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên luôn là nỗi trăn trở, day dứt trong suốt cuộc đời Hồ Chí Minh.

Trong mỗi con người, Hồ Chí Minh cho rằng, đều có hai mặt đức và tài gắn bó mật thiết với nhau, nhưng đạo đức là gốc. Và, muốn làm cách mạng thì trước hết, con người phải có tâm trong sáng, phải có cái đức cao đẹp đối với nhân dân lao

động, với dân tộc mình. Cái tâm, cái đức ấy lại phải thể hiện trong mọi hoạt động, trong các mối quan hệ xã hội hàng ngày với dân, với nước, với đồng chí, đồng nghiệp, với mọi người xung quanh.

Là một nhà lãnh đạo có tư tưởng biện chứng, coi đạo đức là gốc của con người, nhưng Hồ Chí Minh không quên nhấn mạnh đạo đức và tài năng phải kết hợp hài hòa, đi đôi với nhau. Người nhắc tới hai phạm trù *hồng thắm* và *chuyên sâu*, thể hiện sự hội tụ giữa lý tưởng, lẽ sống của con người với chuyên môn được đào tạo của họ. Về phương thức biểu đạt, hai nội dung này ở mức độ đạo đức cao hơn, hình thành khi con người biết xác định cho mình mục tiêu phấn đấu, thấm nhuần lý tưởng và đạo đức cách mạng, sử dụng tài năng chuyên môn của mình phục vụ sự nghiệp chung của đất nước. Đây là vấn đề lý luận và thực tiễn rất có giá trị trong tư tưởng Hồ Chí Minh. Từ buổi đầu lập nên nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, với biết bao lo toan, trăn trở về nền độc lập non trẻ, khó khăn chồng chất, Chủ tịch Hồ Chí Minh, bằng tấm gương đạo đức mẫu mực của mình, đã cảm hóa, thuyết phục nhiều trí thức ưu tú của Việt Nam ở nước ngoài trở về Tổ quốc, phục vụ cách mạng. Đó chính là bài học kinh nghiệm quý giá về tấm gương đạo đức của người lãnh đạo biết truyền cho người khác ngọn lửa nhiệt huyết về lý tưởng cộng sản - một biểu tượng cao đẹp về đạo đức cách mạng.

Luôn coi trọng việc giáo dục nâng cao trình độ hiểu biết của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân, Hồ Chí Minh cho rằng, trình độ dân trí là tiền đề, điều kiện để mọi người có thể nâng cao nhận thức

về vai trò và sức mạnh của đạo đức. Cán bộ là đối tượng được Người quan tâm đặc biệt trong việc giáo dục những phẩm chất cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, trong điều kiện nước nhà mới giành được độc lập, kinh tế gặp muôn vàn khó khăn. Người nói, cán bộ là đầy tớ của nhân dân, là công bộc của nhân dân. Tư tưởng ấy đã thể hiện rất rõ yêu cầu về đạo đức của người cán bộ, cũng như xác định vị thế quyền lực của người dân trong nước Việt Nam mới.

Bên cạnh đó, Hồ Chí Minh cũng thường xuyên quan tâm đến phương pháp và nguyên tắc giáo dục đạo đức cho mọi người, như nói phải đi đôi với làm, phải tu dưỡng đạo đức suốt đời, phải tích cực đấu tranh phê bình và tự phê bình trong Đảng... Giảng giải về đạo đức thông qua những câu chuyện sinh hoạt đời thường như là một thói quen của Người. Người nhấn mạnh, cán bộ cách mạng phải có lòng nhân ái, bao dung, với mình thì nghiêm khắc, với người thì độ lượng, cán bộ phải biết cảm hóa đối tượng và nhất là phải có tinh đoàn kết thực sự chân thành, tình đồng chí thương yêu lẫn nhau.

Trong thực tiễn chỉ đạo cách mạng, đôi khi có những hiện tượng đạo đức Hồ Chí Minh chỉ làm mà không nói, nhưng vẫn truyền tải được nội dung, lan truyền về ý nghĩa, giá trị của đạo đức ấy. Đó là phong cách đạo đức Hồ Chí Minh. Tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh luôn gắn liền với thực tiễn, phản ánh đời sống đạo đức của cộng đồng dân cư, các phạm trù đạo đức không quá cao hay quá xa, mà nó đi vào trong đời sống một cách tự nhiên để ai ai cũng có thể thực hành và muốn tu dưỡng để

hoàn thiện mình hơn, sống tốt hơn, đẹp hơn. Đạo đức cộng sản qua lăng kính của Hồ Chí Minh không phải là những vấn đề cao siêu, trừu tượng, lý tưởng mà trái lại, được hình thành từ trong sinh hoạt đời thường, sự thấu hiểu bản năng, nhu cầu và tính cách mỗi con người. Hồ Chí Minh nhìn nhận khách quan, trong mỗi con người ai cũng có mặt tốt, xấu, đúng, sai, nhưng cố nhiên những việc đúng phải là chính. Ấy là người có đạo đức. Công tác giáo dục đạo đức cho con người là phải làm cho cái phần tốt nảy nở như hoa mùa xuân và phần xấu mất dần đi.

Từ tác phẩm đầu tiên bàn về tư cách đạo đức của người cán bộ cách mạng - *Đường Kách mệnh* đến *Di chúc*, nội dung đạo đức và sự khẳng định vai trò của đạo đức người cán bộ trong sự nghiệp cách mạng luôn hiện hữu với mức độ nhấn mạnh ngày càng sâu sắc. Điều đó cho thấy suy tư đạo đức là vấn đề xuyên suốt trong cuộc đời hoạt động cách mạng, lãnh đạo, chỉ đạo đất nước của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

2. Nói đến công tác cán bộ là nói đến quy hoạch bồi dưỡng, phát triển, quy trình bổ nhiệm chặt chẽ... thể hiện sự cẩn trọng và nghiêm túc của tổ chức khi quyết định phân công nhiệm vụ quan trọng cho một cá nhân. Trong mỗi quyết định bổ nhiệm luôn đề cập đến tư cách đạo đức của cán bộ. Song, chúng ta phải thừa nhận rằng, việc đánh giá đạo đức của một con người chỉ là tương đối, khó chính xác. Thực tế là, khi có chức quyền, do thiếu quản lý, giám sát, do nhận thức không đầy đủ về quyền lực, thậm chí quyền hoặc bị lợi ích vật chất cám dỗ, chi phối, bị các thế lực khác tác động..., một số cán bộ, đảng viên đã

sa ngã, mức độ khá nghiêm trọng, gây tổn thất lớn về kinh tế, làm mất uy tín của Đảng trước nhân dân.

Một số vụ tham nhũng lớn được phát hiện và xử lý thời gian gần đây đã cho thấy những lỗ hổng trong công tác quản lý, bồi dưỡng cán bộ về đạo đức. Những bản án nghiêm khắc đã được đưa ra là minh chứng cho quyết tâm cao của Đảng ta trong cuộc chiến chống tham nhũng, nhất là thái độ xử lý kiên quyết, không có vùng cấm, không bỏ qua, kể cả những hiện tượng chưa có tiền lệ. Song, dư luận xã hội dường như còn hoài nghi, bởi khả năng giải quyết triệt để tận gốc rễ vấn đề lợi ích nhóm, mối quan hệ ẩn giấu giữa kinh tế và chính trị ở một giai đoạn phát triển năng động như hiện nay cần phải có thời gian và sự thay đổi quyết liệt của những cán bộ cao cấp. Trong các kỳ họp, hội nghị của Ban Chấp hành Trung ương gần đây, những biểu hiện tiêu cực về đạo đức cán bộ đã được các đại biểu thẳng thắn chỉ ra, cho thấy tính chất nghiêm trọng của vấn đề. Về cơ bản, sự xuống cấp về đạo đức cán bộ là do một số nguyên nhân sau:

Trước hết, đó là sự yếu kém trong quản lý nhân sự, lạc hậu về quy trình bổ nhiệm của các cơ quan đảng, nhà nước dẫn đến hiện tượng “bổ nhiệm thần tốc”, tình trạng “cả họ làm quan” xảy ra ở nhiều nơi bị dư luận xã hội lên án gay gắt. Sự cả nể, đề cao quan hệ gia tộc, tâm lý coi trọng bằng cấp, nhất là bằng cấp có yếu tố nước ngoài đối với cán bộ trong diện quy hoạch là sự thật. Sự thiếu đánh giá, nhận định về đạo đức cá nhân của họ, cũng như không quan tâm nhiều đến khả năng chuyên môn của mỗi người, đóng góp vào công việc thực tế của

mỗi bộ, ngành, địa phương cũng là một thực tế. Một số cán bộ cấp cao không thực sự là tấm gương về đạo đức cho nhân dân, có những biểu hiện của lối sống sa đọa, hưởng thụ vật chất, cậy quyền thế ức hiếp người dân, rao giảng đạo đức cho cấp dưới, nhưng hành xử lại thiếu đạo đức và văn hóa trong đời sống, sinh hoạt đời thường. Tư tưởng tư túng, kiêu ngạo của cán bộ và người nhà cán bộ đã làm ảnh hưởng đến uy tín của Đảng, của tổ chức, nhưng lại chậm bị phát hiện, khó xử lý. Đó chính là minh chứng rõ ràng cho những khiếm khuyết về đánh giá đạo đức cán bộ trong công tác nhân sự hiện nay.

Thứ hai, đó là hiện trạng tuyển dụng và phân công công tác cho cán bộ chưa tương xứng với vị trí việc làm của họ. Vấn nạn chạy việc, chạy chức, chạy quyền diễn ra ở một số, bộ, ngành, cơ quan nhà nước, tuyển dụng dư thừa, tuyển người thiếu năng lực chuyên môn và sa sút về đạo đức là có thật. Thực tế này, *một mặt*, đã đánh mất cơ hội cống hiến của những người có tài năng thực sự; *mặt khác*, lại để lọt những phần tử cơ hội, đạo đức giả đứng trong hàng ngũ cán bộ, đảng viên. Khi bổ nhiệm đối tượng này vào vị trí lãnh đạo, họ cấu kết với nhau, gây chia rẽ, bè cánh, chia sẻ lợi ích nhóm, nhận hối lộ..., làm cho môi trường công tác của các cơ quan đảng, nhà nước, đơn vị hành chính sự nghiệp thiếu sự cạnh tranh lành mạnh. Điều này cũng phần nào làm mài mòn động lực phấn đấu của cán bộ, công chức, viên chức trong môi trường làm việc hiện nay. Đáng nói là, một số cán bộ trên cương vị công tác của mình đã có những phát ngôn chỉ đạo, nhưng việc làm không thống nhất, khiến đồng nghiệp

và nhân dân mất lòng tin vào con người và công việc họ đang đảm trách nhân danh nhà nước. Sự tồn tại của họ trong đội ngũ cán bộ cách mạng đã ảnh hưởng không nhỏ đến sự trong sạch của tổ chức đảng, cơ quan nhà nước, có nguy cơ làm suy yếu đội ngũ và nghiêm trọng hơn là phá hoại thành quả chính trị, kinh tế - xã hội trong thời kỳ đổi mới. Đó cũng là lý do khiến nhiều người trẻ tuổi và tài năng không mặn mà trong việc thi tuyển vào cơ quan nhà nước, nên chất lượng cán bộ của đội ngũ kế cận không đạt chuẩn về chuyên môn và đạo đức trong tình hình hiện nay ở nước ta.

Thứ ba, việc chậm cải cách chính sách tiền lương, tăng thu nhập cho cán bộ, công chức viên chức, kể cả cán bộ cấp cao hiện nay là một nguyên nhân dẫn đến thực trạng tiêu cực về đạo đức trong phong cách hoạt động công vụ của họ. Rõ ràng, lợi ích kinh tế là một nhân tố chủ yếu thúc đẩy con người hành động, nhưng lương của cán bộ trong các cơ quan nhà nước còn khá thấp so với mặt bằng chung, trong khi môi trường làm việc của họ lại nhiều cơ hội gia tăng lợi ích vật chất. Với quyền lực trong tay, một bộ phận cán bộ thiếu chữ tâm đã lợi dụng lỗ hổng trong quản lý, lừa dối tổ chức để làm sai nguyên tắc, thu lợi bất chính. Với một số ngành, đó có thể là những khoản lợi ích vô cùng lớn, suốt đời lao động chính đáng cũng không thể có được. Tâm lý muốn làm giàu một cách bất chính đã đẩy họ từng bước một sa vào cạm bẫy của tham nhũng. Họ đánh mất chính mình trong vòng xoáy kim tiền. Họ liên kết chặt chẽ, khiến cho việc quản lý, giám sát, phát hiện và xử lý sai phạm gặp rất nhiều khó khăn. Các giá trị

đạo đức, đạo đức nghề nghiệp bị lãng quên, không còn đủ sức mạnh trong việc điều chỉnh hành vi của nhóm người này.

Về một số giải pháp cơ bản nhằm nâng cao chất lượng công tác cán bộ ở nước ta trong tình hình hiện nay:

Một là, đẩy mạnh công tác giáo dục đạo đức, đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức trên nền tảng đạo đức cách mạng Hồ Chí Minh.

Các cấp Trung ương, bộ, ngành và địa phương cần nâng cao nhận thức của cán bộ đảng viên về vai trò của đạo đức trong hành vi của mỗi con người, cũng như trong đời sống xã hội. Tiếp tục đẩy mạnh công tác giáo dục, bồi dưỡng những phẩm chất cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư của đạo đức cách mạng Hồ Chí Minh. Triển khai giáo dục đạo đức cho đội ngũ cán bộ theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 5, khóa X, tích cực hưởng ứng Cuộc vận động học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Triển khai Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI về công tác xây dựng và chỉnh đốn đảng ngang tầm nhiệm vụ mới tới từng chi bộ Đảng các cấp. Công tác cán bộ của Đảng cũng cần chú trọng nội dung giáo dục lý tưởng công hiến, giáo dục những chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp cho cán bộ khi lựa chọn môi trường công tác, phấn đấu trong các cơ quan nhà nước. Trong mỗi ngành cần tìm ra những biện pháp để phát huy có hiệu quả quy tắc ứng xử nội bộ của tổ chức, cơ quan, đơn vị, điều chỉnh hành vi đạo đức cán bộ trong mối quan hệ với đồng nghiệp, với người dân, với doanh nghiệp và các tổ chức kinh tế - xã hội. Công tác quản lý nhân sự là cán bộ nên có cơ chế giám sát

những biểu hiện suy thoái về đạo đức cán bộ để kịp thời phát hiện dấu hiệu sai phạm, ngăn chặn sự xuống cấp về nhân cách cán bộ. Đây là giải pháp thiết thực trong việc tạo dựng uy tín và hình ảnh của mỗi thành tố trong hệ thống chính trị ở nước ta, góp phần xây dựng bộ máy hành chính nhà nước chuyên nghiệp và hiệu quả, một chính phủ trong sạch, liêm khiết, vững mạnh, đủ khả năng đưa đất nước bước vào giai đoạn phát triển mới.

Hai là, đổi mới và hoàn thiện quy trình bổ nhiệm cán bộ theo tinh thần Đề án về công tác cán bộ, nhất là cán bộ cấp chiến lược vừa được thông qua tại Hội nghị Trung ương 7 khóa XII.

Theo đó, các cơ quan đảng, nhà nước phải có chính sách hợp lý trong việc phát hiện, thu hút, trọng dụng nhân tài. Công tác cán bộ của Đảng cần mạnh tay, nghiêm khắc rà soát, chỉnh đốn và xử lý, tiến tới xóa bỏ vẩn nạn chạy chức, chạy quyền, kiên quyết loại ra khỏi hàng ngũ cán bộ những phần tử đã bổ nhiệm không đủ tiêu chuẩn, không đúng quy trình, suy đồi nhân cách và đạo đức. Quy trình bổ nhiệm cán bộ cần chú trọng yếu tố đạo đức, bởi đó chính là phần cốt lõi, phần gốc trong bản chất mỗi con người. Xử lý nghiêm khắc mọi vi phạm về quy trình, trong đó người đứng đầu các cơ quan có sai phạm phải chấp hành cơ chế chịu trách nhiệm, tiến tới xây dựng văn hóa từ chức cho lãnh đạo. Đồng thời, các cơ quan tổ chức phải căn cứ khách quan trên những thành tích và đóng góp thực tế của mỗi cá nhân, quan tâm bồi dưỡng năng lực lãnh đạo, kỹ năng quản lý..., cho cán bộ các cấp. Nhấn mạnh ý nghĩa của Đề án về công tác cán bộ các

cấp, nhất là cán bộ cấp chiến lược, trong bài phát biểu khai mạc Hội nghị Trung ương 7, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng yêu cầu: “Phải tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ, nhất là cán bộ cấp chiến lược, đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ theo đúng tinh thần thời kỳ nào, phong trào nào thì cán bộ đó” [5, tr.1]. Tổng Bí thư cũng thẳng thắn chỉ ra câu hỏi lớn cho các đại biểu là vì sao 20 năm qua, mặc dù Đảng ta đã có rất nhiều chủ trương, chính sách về công tác cán bộ được cán bộ, đảng viên và nhân dân đồng tình, ủng hộ, nhưng trong thực hiện vẫn còn nhiều bất cập, hiệu quả còn thấp?

Nhiều giải pháp thực tế đã được bàn bạc ngay tại hội trường, trong các phiên chất vấn của Quốc hội, như việc sửa đổi quy trình, quy định cán bộ cấp chiến lược không phải là người địa phương nhằm hạn chế những mối quan hệ thân quen, chống nạn chạy chức quyền, tăng cường sự giám sát của nhân dân, các tổ chức chính trị xã hội, tăng tính cảnh báo về những hiện tượng suy thoái đạo đức của cán bộ... Hy vọng rằng, khi được áp dụng vào thực tế, những nội dung của Đề án về công tác cán bộ sẽ phát huy tính tích cực, như nghiên cứu lý luận, trên nền tảng tư tưởng Hồ Chí Minh rằng, muôn việc thành công hay thất bại là do cán bộ tốt hay kém. Trong hàm ý của chữ tốt hay kém ấy, phẩm chất đạo đức của cán bộ có tầm quan trọng đặc biệt. Việc nâng cao chất lượng công tác cán bộ, kiện toàn đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức với những yêu cầu cao về chuyên môn, trong sáng về đạo đức là điểm mấu chốt cho thành công của thời kỳ đẩy mạnh công

nghiệp, hóa hiện đại hóa đất nước, hội nhập với khu vực và thế giới.

Ba là, nghiên cứu thực tế và quyết tâm cải cách chế độ tiền lương cho đội ngũ cán bộ theo hướng phù hợp hơn với hiệu quả công việc và mặt bằng chung của xã hội.

Chế độ tiền lương cho cán bộ đang áp dụng đã tồn tại khá lâu và cho thấy quá nhiều bất cập, không thể theo kịp những biến đổi nhanh chóng về cơ cấu nguồn nhân lực của xã hội hiện đại trong chính môi trường làm việc của các cơ quan nhà nước và nhất là không đáp ứng sự kỳ vọng của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức. Vì vậy, Đề án cải cách tiền lương được thông qua tại Hội nghị Trung ương 7 chính là điểm sáng hy vọng giải quyết vấn đề thu nhập chính đáng cho đội ngũ cán bộ.

Trong tư duy cải cách tiền lương hiện nay là nên xây dựng 2 bảng lương, một dành cho các chức danh vị trí việc làm, một dành cho cán bộ làm công việc thuần túy về chuyên môn, khắc phục được bất cập khi trả lương theo bằng cấp, chứ không theo năng lực, hiệu quả thực sự như hiện nay. “Cán bộ, công chức, người lao động trong khu vực công có trình độ cao hơn thì lương cao hơn” [4, tr.1]. Phó Thủ tướng Vương Đình Huệ đã đề xuất nên đặt ra định hướng chi trả thu nhập của cán bộ, công chức tham khảo theo thông lệ quốc tế với tỷ trọng lương chiếm không quá 70% thu nhập và phụ cấp không được quá 30%, để không làm méo mó quan hệ tiền lương. Bên cạnh đó, Đề án cũng bãi bỏ cách tính lương theo hệ số mà quy định về số tuyệt đối trong thang, bảng lương; xác định mức lương tối thiểu là mức sàn thấp

nhất, được luật hóa, không ai được trả thấp hơn, tiến tới liên thông giữa tiền lương khu vực công và tư.

Trong di sản tư tưởng Hồ Chí Minh, công tác cán bộ có tầm quan trọng đặc biệt, là nỗi day dứt, trăn trở lớn của Người trước lúc đi xa. Chính vì lẽ đó, việc nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh về công tác cán bộ nhằm tìm ra những giá trị lý luận và thực tiễn sâu sắc trong việc xây dựng đội ngũ cán bộ cách mạng ngang tầm nhiệm vụ mới là yêu cầu bức thiết của sự nghiệp đổi mới, phát triển đất nước. Thấm nhuần sự chỉ đạo đầy nhân văn khi đánh giá con người của Hồ Chí Minh, phải coi đức là gốc và những giá trị đạo đức ấy phải trải qua quá trình đấu tranh, rèn luyện bền bỉ mới có được. Kinh nghiệm quý giá mà Người để lại về đạo đức cách mạng và ý nghĩa của vấn đề này đối với công tác tuyển dụng, bổ nhiệm và quản lý đội ngũ cán bộ vẫn còn nguyên giá trị, đòi hỏi chúng ta phải có thái độ trân trọng, gìn giữ, kế thừa và phát triển trong tình hình hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- [1] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, t.1, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [2] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, t.11, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [3] Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, t.15, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
- [4] Vương Đình Huệ (2018), *Đề án cải cách tiền lương của cán bộ công chức, viên chức và người lao động*, Báo Lao động ngày 8-5-2018.
- [5] Nguyễn Phú Trọng (2018), *Phát biểu khai mạc Hội nghị Trung ương 7, khóa XII*, Báo Nhân dân ngày 7 - 5 - 2018.